

Nr. 2023/005

2023-03-23

till
enligt sändlista

Protokoll från styrgruppsmöte med Vänerns samförvaltning den torsdagen den 23 mars 2023

Deltagare Skype Peter Belin, Fredrik Larsson Frida Nilsson, Rasmus Lindblad, Dennis He-lander, Göran Sundblad, Lollo Englund Sofia Brockmark, Thomas Johansson. John Pic-colo, Ola Persson.

På plats Mikael Tuneld, Joakim Eriksson, Lars Emilsson, Daniel Oinas, Anna Hagelin, Jo-nas Andersson, Fredrik Nilsson.

1. Mötets öppnande.

Mötet förklarades öppnat.

2. Godkännande av dagordningen.

Dagordningen godkändes.

3. Val av ordförande, sekreterare och justerare.

Frida Nilsson blev vald till ordförande, Jonas Andersson som sekreterare och Anna Hagelin till justerare.

4. Föregående möte.

Föregående mötesprotokoll avhandlades.

5. Aktiviteter och aktuell information 2023

a. Information från regelgruppen (Jonas Andersson)

Inom regelgruppen har arbetet bestått av framtagande av nya regler för fisket efter lax och öring. Arbetet är i stort färdig och Länsstyrelserna ska kalla till möte med Havs- och vatten-myndigheten. För att diskutera de förslag som regelgruppen och länsstyrelserna kommit fram till.

b. Information från yrkesfisket (Boris Åslund)

Punkten utgick, ingen från yrkesfisket var närvarande.

c. Information från fiskevattenägarna (Lars Emilsson, Peter Belin)

Senaste året har fiskevattenägarna arbetat med frågor som rör de beslut om avslag, som Läns-styrelsen Värmland givit på utsättningar av fisk, Fiskevattenägarna har även varit med och del-tagit i NAP-arbetet. Fiskevattenägarna på riksnivå söker en ny riksdirektör. På riksnivå ser

Postadress
Vänerkansliet
Länsstyrelsen
Hamngatan 1
542 30 Mariestad

Besöksadress
Hamngatan 1

Telefonnummer
010-224 52 05

Bankgiro
5203-8627

Postgiro
619 85 46-1

Momsreg. nr
SE873202429701

Organisations nr
873202-4297
Godkänd för F-skatt

E-post
Sara.peilot@lansstyrelsen.se

Webbplats
www.vanern.se

man över arbetet på både riksnivå och regional nivå. Värmland är aktiva och deltar i projekt och har ambitionen att vara mer aktiva.

d. Information från sportfiskarna (Mikael Tuneld, Joakim Eriksson)

Sportfisket går bra, det är stor tillströmning av medlemmar och klubbar. 2022 gjorde sportfiskarna omfattande fiskevårdsarbeten vilket man lyckats mycket bra med. Fiskevårdsarbeten är något man vill fortsätta att arbeta med. I höstas genomfördes för andra gången fiskeforum. Fiskeforum var välbesökt trots att det var fokus på Östersjön.

Regionalt har sportfiskarna arbetat med fångstatabanken, vilket man kommer fortsätta med, där kommer sportfiskarna bygga om systemet från app till webbapp vilket kommer underlätta uppdateringarna och användandet. Tyvärr verkar finanseringen gå i stöpet och sportfiskarna ser över om man kan finansiera ombyggnaden med medel från annat håll än fiskevårdsmedel. Under 2023 kommer man hjälpa Vänerens vattenvårdsförbund att göra yngelinventering av gäddan, i tre vikor. Regionalt ser mycket fram mot nya regleringen av Väneren. Vilka positiva effekter det kommer få.

e. Aktuell information från Länsstyrelserna. (Jonas Andersson, Daniel Oinas)

Arbetet med nationella provningsplanen är framskjuten med ett år. För i Gullspångälven innebär det blir först 2024. Samverkan är formellt avslutat, Akuta åtgärder är planerade för Gullspångsälven nu när NAP blev framskjuten. Projektet laxförvaltning Väneren är avslutat och samtliga yrkesfiskare har fått sina redskapsdispenser inför 2023. Under 2023 v 34 kommer länsstyrelserna runt väneren att gemensamt göra ett omfattande provfiske på signalkräfta. I samband med provfisket kommer även prover tas åt Livsmedelsverket för analys av PFAS. Länsstyrelsen Värmland har köpt båt till fisketillsynen och planerar att bedriva 20 dagar på Väneren.

f. Aktuell information från Havs- och vattenmyndigheten (Sofia Brockmark)

Havs- och vattenmyndigheten arbetar nu med nationella beredningsgrupperna, något som de arbetat med sedan 2019, där Jordbruksverket, Länsstyrelserna, Statens lantbruks universitet och Havs- och vattenmyndigheten ingår. För tillfället är det inga översyner just nu för Väneren, havs- och vattenmyndigheten är dock medvetna om att det kommer in förslag om nya regler för lax och örings fisket i Väneren.

Havs- och vattenmyndigheten har fått ett regeringsuppdrag där man ska se över Licensprövningar och fiskeresurserna för att kunna öka småskaligt fiske. Havs- och vattenmyndigheten tillsammans med Naturvårdsverket ta fram en nationell skarvförvaltningsplan där en delrapport ska vara klar i september 2023. Hela rapporten ska vara klar december 2024.

Årliga uppdrag inom NAP samt rapportering av medelsanvändning, EBFF, fiskevårdmedel, finns på Havs- och vattenmyndigheten webbsida Havs- och vattenmyndigheten har fått mindre tilldelning av medel och behöver skära ner på beställningar till SLU, för en att kompensera minskningen man söka pengar från EHFFV. Havs- och vatten myndigheten har gett SLU i uppdrag att se över och revidera miljöövervakningen.

Aktuell information från SLU (Göran Sundblad)

SLU har lämnat över till Havs- och vattenmyndigheten den reviderade översynen om miljöövervakningen som innehåller förbättringsförslag. Berörda länsstyrelser kommer bli kontakta. SLU driver ett projekt där man ser över fritidsfisket man har i samband med projektet tagit fram en app digital som utvalda personer använder. I Vänern finns redan en app, fångstdata-banken därför behövs diskussioner med sportfiskarna, hur man ska vidare med Vänern.

g. Aktuell information från Vänerns vattenvårdsförbund (Sara Peilot)

Ingen från Vänerns vattenvårdsförbund kunde närvara kort information från Frida Nilsson gjordes. Amanda Dahl kommer vara åtgärdssamordnare, årsstämma på gång,

h. Aktuell information från Karlstads Universitet (Olle Calles och John Piccolo)

John skickar över PP efter mötet som bifogas protokollet. Karlstads universitet kommer hålla i en Workshop ommodellering 2-3 maj där besökare från besökare från USA kommer att delta. Om man är intresserad att delta kan man kontakta John. Tillsammans med Gammelkroppa Lax AB (Johnny Norrgård) har Karlstads universitet analyserat den pittag-märk Klarälvslox i Klarälven, Karlstads universitet arbetar med olika fiskefrågor, till exempel fish-heart i Klarälven. Eva Bergman har hjälp till med analyser av de magsäckar från lax som samlats in inom projektet lakfövaltningsplan Vänern har gjort magsäcksanalyser.

i. Aktuell information från Stiftelsen Laxfond Vänern (Thomas Johansson)

Laxfonden har deltagit i utsättningsstrategin och inkommit med synpunkter. Under 2023 kommer laxfonden att sätta ut ca 60 000 smolt, övervägande Gullspångslax. Laxfonden lyfter ett problem. Länsstyrelsen Värmland vill inte längre hålla i upphandlingen för smolt, vilket man gjort sedan bildandet av stiftelsen laxfond Vänern. Laxfonden har inte fått det bekräftat från Länsstyrelsen Värmland utan bara hört det via andra handsuppgifter.

Förslag till utvärdering av samförvaltningen (Mikael Thuneld)

Samförvaltning av fisket är viktigt för en sjö med allmänt vatten. Det som ligger i den enskildes intresset är inte alltid det samma som ligger i allmänna intressen. samförvaltning fiske i Vänern har funnits sedan 2013 och det har funkat bra. Dock finns några frågor som vi behöver kunna besvara, har vi uppnått målen som vi satt, hur arbetar vi framåt, hur går vi vidare med samförvaltning fiske i Vänern. Bra om vi har en gemensam målbild.

Därför behöver styrelsen göra en utvärdering av samförvaltningen och en tidsplan för uppföljningen. Jonas, Mikael och Daniel får ta fram en tidplan för uppföljning och en workshop där styrelsen utvärdera samförvaltningen.

6. Handlingsplan för hållbart sportfiske i Vänern (Alla)

Jonas tar upp med styrelsen om vi ska jobba vidare med den framtagna handlingsplanen Hållbart sportfiske i Vänern. Styrelsen beslutar att vi ska jobba vidare och anta handlingsplanen som ett verktyg inom arbetet i samförvaltningen. Beslut Ja.

7. Bildande av grupp för tävlingsfiske. (Jonas Andersson)

För att kunna implantera delar av handlingsplanen för hållbart sportfiske i Vänern t ex Guidelines för tävlingsfiske. Behövs det inom samförvaltningen bildas en grupp för tävlingsfiske, där tävlingsarrangörer ingår i gruppen. Ett krav för att få delta i gruppen är att man följer guidelines för tävlingsfiske. Styrelsen beslutar att bilda gruppen och att vi efter en tid utvärdera om det blev som vi tänkt oss.

8. **Genomgång av ny tappningsstrategi för Vänern** (Mikael Thuneld)

Naturanpassad tappningsstrategi. Ett stort arbete som påbörjades 2019. Allt började med de stora översvämningar 2000, som resulterade till en tillfällig överenskommelse med vattenfall att ha ett lägre vattenstånd i Vänern. Variationerna av vattennivåerna minskade i samband med överenskommelsen 2008. Resultatet blev att stränder och skär växte igen. 2019 bildades Vänerrådet där samtliga intressenter deltar. I Vänerrådet ingår även Göta älv eftersom det finns risker i älven samt att om det går för lite vatten i älven tränger saltvatten upp i älven.

Fem förslag tagits fram för Vänerns reglering fyra av dem förkastades och det femte förslaget kom man överens om en konsensus skrevs under dec 2022.

Vad innebär den nya tappningsstrategin? Med den nya tappningsstrategin kommer det bli ett mer naturligt vattenstånd. Den nya tappningsstrategin ligger inom ramen för den nuvarande vattendomen. Tanken är att det ska vara ett högre vattenstånd (10-20 cm) under vår och försommar, vilket är bra för fiskarna när de leker. Under resterade del av året kommer det vara variation. På det här sättet får vi ett bättre djur och växtliv i och kring Vänern. Säkerhetsmässigt finns det ingen risk. Under tiden fram till 2033 ska den nya tappningsstrategin utvärderas med hänsyn till växt och djurliv. Vänerrådet kommer att fortsätta att existera och mer information om tappningsstrategin med mera finns på <https://www.lakevarnern.se>

9. **Projekt Laxförvaltningsplan Vänern** (Anna Hagelin)

Största målet med projektet, är att säkra de vilda bestånden av lax och öring i Vänern, ta fram en ny utsättningsstrategi, sprida information och laxens ekologi.

Film mot strömmen, film om Klarälven. Täta kontakter med SLU och KAU, samt laxfonden angående utsättningarna.

Utvandringsstudier har gjorts i Gullspångsälven, följde dem ut genom att märka smolten med akustiska sändare och likande studie har gjorts i Norsälven.

Rapporter och resultat.

Fredningsområde Gullspång, utsättningsstrategi, smoltstudier, förberedelser för nap, riktlinjer för tävlingsfiske, födovalsstudier, behovsanalys övervakning, fångstrapportering, förslag på nya regler för laxfisket, behov av vass röjning är något som har gjorts inom projektet.

Anna undrar om hon skulle kunna lägga ut, rapporter på VVF webbsida. Under samförvaltning

FB-sidan för lax kommer att försvinna och informationen kommer att läggas ut på FB sidan fiske och fiskevård i Västra Götaland. Länsstyrelsen Värmland har en likande sida fiske och vattenvård i Värmland.

10. **Utsättningsstrategi Lax och öring** (Fredrik Nilsson)

Mål och utvecklingspotential smoltutsättningarna ska kompensera för produktionsbortfall av öring och lax som uppstått till följd av utbyggnaden av älvarna. De vilda stammarna av lax och öring ska skyddas och ges möjlighet att växa. Utsättningsmängderna ska inte påverka ekosystemet på ett onaturligt sätt. Fisket som riktas på odlad fisk ska påverka de vilda fiskarna så lite som möjligt.

Vänerlaxens hälsa ger en ökad problematik på fisken som tas in till avel, där det är nästan en total dödlighet och vi befinner oss i ett akut läge. Både vild och odlad lax och öring drabbas, där den vilda Klarälvlaxen och öring verkar klara sig lite bättre än vad Gullspångslaxen.

Myndigheterna har haft rekommendationen att verksamhetsutövaren ska ta in 150- gullspångslaxar till avel årligen. Vilket man inte har uppnått, tidigare handlade det om att återfångsterna var dålig, nu handlar det även om hälsoläget. Vad gör Fortum då åt detta? Ny odling är byggd i Gammelkroppa och Fortum håller på med en ny avelsanläggning som kommer stå klar i slutet av 2023 eller början av 2024. Myndigheterna har ställt krav på en avelsplan, ett utkast har skickats in till länsstyrelserna.

Större andel av Fortums utsättningarna kommer sättas i sjön, en del kommer fortsättningsvis att sättas i Norsälven. Fortum behöver sätta smolt i Norsälven för att det ska vara möjlighet att ta avelsfisk. Avelfisket i Forshaga avvecklas och blir endast till för fångst och transport av vild klarälvslox och vild klarälvsöring.

Det länsstyrelserna sett är att det är en större andel vild lax i nordöstra delen av Värmlandsjön, tanken är att försöka minska fisketrycket i denna del av sjön. Vilket har gjorts i samband med fredningsområdet. Tanken finns att stätta mer fisk i Dalbosjön, för att försöka styra fisket mer till Dalbosjön.

Uppföljning om det är bättre att sätta 2-årig eller 1- årig smoltålder för lax och öring bör fortsättningsvis fortsätta. PIT-tag märkning vart 5e år och att det finns PIT-tag scanning vid trollingtävlingar, avelsfisket och vid båtramper (spiken, laxhall, Sunnanå, Hammarö, Kristinehamn.

Akustisk telemetri för särskilda frågor bör användas, något som man redan gör i de stora sjöarna, så kallade spårningssystem.

11. **Projekt, gädda, gös, spöknät** (Anna Hagelin, Fredrik Nilsson, Therese Jansson)

Ett kraftigt ökat sportfiske efter gäddan har skett de senaste åren och Länsstyrelserna vet inte hur det påverkar gäddan. Fångstdatan är låg, genetisk uppdelning oklar för gäddan med mera.

Minskade gösfångster i yrkesfisket, begränsade populationsstrukturer och den genetisk uppdelning oklar. Det råder även kunskapsbrist av bifångst inom gösfisket och Länsstyrelserna vill se närmare på vilka arter som går till utkast.

SLU nämner att ljusfällor på gäddlarver kommer att användas under året. Det kan finnas möjlighet att använda dessa ljusfällor kommande år i Vänern.

Förlorade redskap och spökfiske.

Redskap som på något vis bli kvar i sjön, dessa redskap fortsätter och fiska. Fåglar, fiskar med mera kan fastna i redskapen. Förutom att redskapen fortsätter att fiska blir det även microplaster i vattnet när de bryts ner. I vänern har både länsstyrelsen och yrkesfisket drivit projekt tidigare där man sökt efter förlorade redskap. Man har hittat en hel del nät och burar.

I havet har det pågått draggningar sedan början av 90-talet men väldigt få projekt och draggningar har gjorts i sötvatten. Mycket beror på att det är vissa skillnader mellan sött och salt. Västra Götaland tänkte söka pengar till draggningar i Vänern, men innan ansökan gjordes fick Länsstyrelsen frågan av Marint centrum i Simrishamn om länsstyrelsen hade intresse av att delta tillsammans med Havs- och Vattenmyndigheten i deras draggningsprojekt. Förutom draggning efter redskap ska man inom projektet även utveckla verktyget Ghostguard och vara med och skriva en vägledning tillsammans med Hav. Inget är påskrivet med räknar med att det ska bli av.

12. Fisketillsyn 2022 och 2023 (Therese Jansson, Daniel Oinas)

Fisketillsynsgruppen har haft flera möten och det har förekommit kompetenshöjande träffar ute på sjön tillsammans med kustbevakningen. Värmland har köpt in en fisketillsynsbåt och kan komma ut ganska så snart. På grund av bemanningen har man blivit tvungen ändra planerna en del.

Länsstyrelsen Västra Götaland har focus på Gullspångsfredningsområde, gösfredningsområdena och information. Det finns behov av tillsyn även i Dättern och Dalbosjön.

13. Nästa möte (oktober)

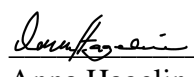
23 oktober. Hybrid i Värmland.

14. Mötets avslutande

Vid protokollet

Jonas Andersson

Justeras

Anna Hagelin

Frida Nilsson

Sändlista

Ledamöter

1. Frida Nilsson, Vänerns vattenvårdsförbund, mail: frida.nilsson@lidkoping.se
2. Mikael Tuneld Sportfiskarna, mail: mikael.tuneld@sportfiskarna.se
3. Boris Åström Vänerns fiskareförbund borisfisk91@gmail.com
4. Lars Emilsson, Fiskevattenägarna i Värmland, mail: lars.emilsson@forshaga.se
5. Lollo Englund, Sveriges fisketurismföretagare, mail: lollo.englund@forshagaakademien.se
6. Ola Persson, Region Värmland, mail: ola.persson@regionvarmland.se
7. *Vakant, Västra Götalandsregionen, mail:*
8. Agneta Helander, Trollingfisket mail: agnetha.helander@bohus.se
9. Göran Sundblad SLU Aqua Sötvattenslaboratoriet, mail: goran.sundblad@slu.se
10. Olle Calles, Karlstad Universitet, mail: olle.calles@kau.se

11. Thomas Johansson Stiftelsen Laxfond Vänern, mail: thomas@laxivanern.se

Adjungerade

12. Sofia Brockmark, Havs- och vattenmyndigheten, mail: Sofia.brockmark@havochvatten.se
13. Jonas Andersson, Länsstyrelsen Västra Götaland, mail: jonas.o.andersson@lansstyrelsen.se
14. Daniel Oinas, Länsstyrelsen Värmland, mail: daniel.oinas@lansstyrelsen.se

Kopia till

Ersättare för ordinarie ledamöter

15. Ann.-Kristin Magnusson, Vänerns vattenvårdsförbund, mail: ann-kristin.magnusson@bille-rudkorsnas.com
16. Bo Lindberg, Vänerns fiskareförbund, mail: ola_niklas_lindberg@hotmail.com
17. Joakim Eriksson, Sportfiskarna, mail: joakim.eriksson@sportfiskarna.se
18. Peter Belin, Fiskevattenägarna, mail: Peter.Belin@sgs.com
19. Ove Johansson, Sveriges fisketurismföretagare, mail: info@charterfiske.se
20. *Vakant, Region Värmland, mail:*
21. *Vakant Västra Götalandsregionen, mail*
22. Jonas Lindberg Trollingsfisket, mail: Jonas.lidberg@gknaerospace.com
23. Björn Rogell SLU, Aqua Sötvattenslaboratoriet, mail: bjorn.rogell@slu.se
24. John Piccolo Karlstads universitet, mail: john.piccolo@kau.se

Ersättare för ordinarie adjungerade

25. Martin Karlsson Havs- och vattenmyndigheten, mail: martin.karlsson@havochvatten.se
26. *vakant, Länsstyrelsen Värmland, mail:*
27. Anna Hagelin, Länsstyrelsen Västra Götaland, mail: anna.hagelin@lansstyrelsen.se